

ПРАВООХОРОННА ДІЯЛЬНІСТЬ: ПРІОРИТЕТИ, РЕФОРМУВАННЯ, СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ

УДК 351.74:364](477)'06

Т.А. Плугатар,
кандидат юридичних наук,
старший науковий співробітник

ПРОБЛЕМА СОЦІАЛЬНОЇ ЗАХИЩЕНОСТІ ПРАЦІВНИКІВ МІЛІЦІЇ УКРАЇНИ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ

Статтю присвячено проблемам соціальної захищеності працівників міліції України. Дано пропозиції щодо вдосконалення законодавства в частині соціального захисту цієї категорії працівників.

Ключові слова: працівники міліції, гарантії соціального захисту, соціальна захищеність.

Статья посвящена проблемам социальной защищенности работников милиции Украины. Предоставлены предложения по усовершенствованию законодательства в части социальной защиты этой категории работников.

Ключевые слова: работники милиции, гарантии социальной защиты, социальная защищенность.

Paper is devoted to the problems of the social protection of Ukrainian police. Several proposals for the improvement of the legislation, regarding social protection of this category of employees, are stated.

Keywords: police, social protection, guarantees of social security, social security.

Реалізація завдань щодо охорони громадського порядку, забезпечення громадської безпеки, боротьби зі злочинністю, належної охорони життя та здоров'я громадян від протиправних посягань безпосередньо залежить від якості комплектації особового складу міліції, належного виконання ним своїх службових обов'язків. Тому держава для підвищення ефективності діяльності працівників міліції зобов'язана забезпечити їх належним соціально-правовим захистом. Щоправда скорочення останнім часом бюджетних видатків, призупинення надання деяких пільг, компенсацій і гарантій призвели до погіршення соціальної захищеності працівників міліції та високої плинності кадрів. Водночас відтік найбільш кваліфікованих працівників призводить до відчутного розмивання професійного кадрового ядра, погіршення морально-психологічного стану особового складу, зниження престижу міліції. Таке становище можна пояснити багатьма причинами, зокрема, нестабільністю економічної та політичної ситуації в Україні, недостатньою соціальною захищеністю працівників міліції, неефективною практикою реалізації соціальних гарантій, яка, у свою чергу, зумовлена відсутністю чіткого механізму охорони й захисту цієї категорії громадян та недосконалістю чинного законодавства.

Як зазначає А. Онищук, "починаючи з 1999 року зупинено дію цілої низки законодавчих норм про надання пільг, компенсацій та гарантій міліціонерам. Нині 90 відсотків передбачених законом зобов'язань держави не фінансується. У черзі на житло більш як 24 тисячі сімей. Це вже четвертий рік, коли МВС не має жодної копійки на капітальне будівництво. Незначні суми виділяють лише на окремі позиції, пов'язані з медичним забезпеченням. Водночас міліція є єдиною силовою структурою, працівникам якої не передбачені компенсації у разі професійних захворювань" [1].

Зважаючи на це, особливої уваги потребують питання підвищення соціально-правового забезпечення працівників міліції, у тому числі: матеріальне і соціальне забезпечення; державний захист; державне обов'язкове особисте страхування;

медичне забезпечення; пенсійне забезпечення тощо.

Варто зазначити, що такі проблеми, як сутність та структура системи соціального захисту працівників органів внутрішніх справ і членів їх сімей досліджувались К. Мельником; поняття й ознаки соціального захисту розглядалися в роботах І. Сироти, Н. Болотіної, С. Приходько; на специфічні організаційно-правові аспекти соціального захисту звертали увагу у своїх працях Ю. Сердюк, М. Гордієнко, О. Обушенко; адміністративно-правовий аспект соціально-правового захисту працівників міліції розкрила О. Лапка. Водночас відсутнє ґрунтовне наукове дослідження сучасного стану соціальної захищеності працівників міліції та питань, пов'язаних з організацією здійснення відповідними органами своїх функцій у сфері соціального захисту та правового забезпечення цього процесу.

Мета статті полягає у виявленні та дослідженні основних проблем правового регулювання гарантування державою соціального захисту працівників міліції, наданні пропозицій щодо вдосконалення законодавства з питань їх соціальної захищеності.

Насамперед проаналізуємо зміст словосполучення “стан захищеності”. Воно виражає кількісну або якісну ознаку рівня захищеності кого-, чого-небудь. Для якісної оцінки використовують такі характеристики захищеності, як: мінімальна, задовільна, низька, достатня, абсолютна. Взагалі захищеність як результат дії механізмів захисту дає впевненість особі, що за будь-яких умов вона зможе реально користуватися певним мінімумом гарантованих державою благ. Тобто законодавче та нормативно-правове визначення й закріплення високого рівня прав, свобод і гарантій особи із забезпеченням їх практичного втілення свідчать про високий рівень її захищеності.

Щодо соціальної захищеності, то під нею розуміють рівень і стан реалізації соціальних прав особи правовими засобами, що виражаються в стійкому благополуччі людини, у високому рівні її добробуту. Іншими словами, соціальна захищеність – це ті правові умови, які на базі соціально-економічної та культурної реальності сприяють сприятливому індивідуальному розвитку особистості, реалізації її творчих та виробничих можливостей і здібностей. Водночас соціальною захищеністю працівників міліції визначається рівень і стан реалізації політичних, соціально-економічних та особистих прав, пільг, а також гарантій з боку суспільства, які забезпечують цим працівникам сприятливі умови служби та побуту. Мається на увазі, що соціальна захищеність в умовах служби в міліції характеризується ступенем реалізації соціальних прав працівниками міліції, пенсіонерами та членами їх сімей, а також стійким рівнем задоволення їх матеріальних і духовних потреб та інтересів, відповідністю соціального становища цієї категорії працівників тій ролі, яку вони відіграють у суспільстві.

Безперечно, стан захищеності працівників міліції у цілому залежить від діяльності держави, її органів і посадових осіб щодо створення правових основ їх роботи, умов для виконання покладених на них завдань, особистої безпеки, життя і здоров'я, а також державного забезпечення їх прав та гарантій.

Конституція України містить як загальні гарантії здійснення прав людини, так і безпосередні гарантії здійснення права громадян на соціальний захист. До статей, які безпосередньо стосуються соціального захисту працівників міліції, належать: право на соціальний захист громадян України, які перебувають на службі в Збройних Силах України та інших військових і правоохоронних формуваннях, а також членів їхніх сімей (ст. 17); право на соціальний захист, що включає право на забезпечення їх у разі повної, часткової втрати працездатності, втрати годувальника, безробіття з незалежних від них обставин, а також у старості та в інших випадках, передбачених законом (ст. 46); право на достатній життєвий рівень для себе і своєї сім'ї, що включає достатнє харчування, одяг та житло (ст. 48); право на охорону здоров'я, медичну допомогу та медичне страхування (ст. 49) [2].

Слід наголосити, що служба в міліції передбачає низку специфічних вимог, які враховують екстремальні умови праці, пов'язані з постійним ризиком для життя і здоров'я, жорсткі вимоги до дисципліни, професійної придатності, фахових, фізичних, вольових та інших якостей. Це повинно компенсуватись наявністю підвищених гарантій соціальної захищеності, тобто комплексу організаційно-правових та еко-

номічних заходів, спрямованих на забезпечення добробуту працівників міліції як під час проходження служби, так і після її закінчення. Очевидно, соціальні гарантії працівників міліції впливають з характеру покладених на них службових обов'язків та у зв'язку з виконанням державних функцій.

Зазначимо, що соціальний захист включає в себе систему пільг, матеріальне забезпечення і обслуговування працівників міліції та членів їх сімей під час служби та при виході на пенсію, в разі хвороби, а також втрати працездатності та ін. Комплекс заходів, спрямованих на забезпечення соціального захисту вказаних осіб та їхніх сімей, у тому числі забезпечення форменим одягом, речовим майном, службовим обмундируванням; забезпечення безоплатною медичною допомогою; надання санаторно-курортного лікування та відпочинку для оздоровлення; надання жилого приміщення або виплата грошової компенсації за піднайом (винаймання) жилого приміщення; знижка плати за користування житлом (квартирної плати), паливом, телефоном та плати за комунальні послуги (водопостачання, газ, електрична та тепла енергія); безоплатний проїзд і перевезення багажу; безоплатне встановлення квартирної охоронної сигналізації і користування нею, зумовлений особливістю професійних обов'язків, пов'язаних з ризиком для життя та здоров'я, певним обмеженням конституційних прав і свобод, у тому числі права заробляти матеріальні блага для забезпечення собі і своїй сім'ї рівня життя, вищого за прожитковий мінімум. Варто зауважити, що відповідно до ст. 18 Закону України "Про міліцію" працівникам міліції забороняється займатися будь-якими видами іншої оплачуваної (крім викладацької, наукової, творчої діяльності, медичної практики, інструкторської та суддівської практики зі спорту) та підприємницької діяльності [3].

Держава, утверджуючи і забезпечуючи права та свободи громадян, окремими законами встановила певні соціальні пільги, компенсації і гарантії, які є складовою права на соціальний захист і юридичними засобами здійснення цього права. Тому встановлені Законом України "Про міліцію" норми про матеріальне і побутове забезпечення працівників міліції, їх соціальний захист, не можуть бути скасовані чи знижені без відповідної компенсації.

З огляду на викладене вище, зазначимо, що соціальний захист – це лише одне із соціальних прав, визначене Конституцією України, метою якого є надання кожному членові суспільства гарантій при настанні ситуації соціального ризику. При цьому соціальний ризик слід розуміти як фактор порушення нормального соціального становища людей при втраті здоров'я, втраті працездатності або відсутності попиту на працю, які супроводжуються настанням для зайнятого населення матеріальної незабезпеченості внаслідок втрати заробітку, додаткових витрат, пов'язаних з народженням дитини. Тому коли йдеться про захист всього комплексу соціальних прав, більш доцільно вживати термін "соціальна захищеність".

Отже, соціальна захищеність працівників міліції – це стан реалізації законодавчо визначених та закріплених економічних, правових, соціальних гарантій, що забезпечують дотримання їх соціальних прав.

Водночас при низькому рівні соціальної захищеності виникає соціальна небезпека функціонування та розвитку особи, суспільства та його окремих соціальних груп [4, с. 71].

Ю. Сваженцева, характеризуючи ситуацію, яка склалася за останні роки, наголошує: "соціальна захищеність працівників міліції з року в рік не тільки не поліпшується, а, навпаки, порушення конституційних прав у частині їх соціального захисту набуває системного характеру. Держава фактично зняла з себе зобов'язання з соціального захисту працівників міліції. На тлі постійних обіцянок керівництва МВС підвищити зарплатню життєвий рівень працівників ОВС знижується; сім'ї правоохоронців, змучені постійними конфліктами, розпадаються; висококваліфіковані працівники звільняються з ОВС. Людей, які не можуть страйкувати та протестувати у випадку порушення їх соціальних і трудових прав, фактично зробили безправними внаслідок бездумних спроб реформування, "виведення за штат" усіх працівників з подальшим розглядом питання про зайнятість кожного працівника окремо, що стало вже майже традицією при зміні керівництва. Жахливі умови роботи міліціонерів,

специфічні методи організації діяльності та управління спотворили весь спектр їх мотивів до праці, серед яких при належному інституціональному функціонуванні ОВС мали б бути такі, що приваблюють, стають змістом життя. Проте у більшості працівників ОВС цей спектр мотивів звузився винятково до примусової мотивації, що формується під дією страху та обов'язків, а не очікування можливих надбань та самореалізації як особистості. Невиправдана агресія та жорстокість працівників ОВС лякає суспільство так само, як і статистика їх самогубств. Всупереч деклараціям про роль правоохоронних органів у демократичній правовій державі, система ОВС перетворюється на каральний орган, який карає, у першу чергу, своїх працівників” [5, с. 56].

За словами Міністра внутрішніх справ України В. Захарченка, матеріальне забезпечення працівника міліції наразі залишається досить низьким. Серед причин – недостатня кількість житла для міліціонерів (у минулому році гроші на його будівництво не виділялися, а на відомчому квартирному обліку перебуває близько 25 тисяч сімей правоохоронців), низький рівень грошового утримання тощо. Соціальна незахищеність працівників органів внутрішніх справ є додатковим фактором, який може підштовхувати їх до вчинення протиправних та корупційних дій. Аби запобігти цьому, зусиллями керівництва МВС проводяться заходи для поліпшення соціального забезпечення працівників міліції. Зокрема, підвищено рівень грошового забезпечення для осіб рядового складу [6].

З цього приводу А. Онищук зауважує, що “незахищений правоохоронець ніколи не захистить іншу людину. Держава вдає, що платить йому достатню зарплату, а він – що сумлінно працює. Так, розмір грошового забезпечення підвищено на 350 гривень, але “стартова” зарплатня міліціонера – всього 1800 гривень, середня заробітна плата на районному рівні – 2,5 тисячі гривень, в управліннях – 3 тисячі, в міністерстві – 3,5 тисячі гривень. Для порівняння: працівники органів внутрішніх справ Грузії отримують у середньому 550 доларів на місяць, Латвії – 650, Румунії – 800, Росії – 1 тисячу, Словенії – 1,5 тисячі, Чехії – 1,7 тисячі, Німеччини – 4 тисячі. Звичайно, зіставляючи ці дані, потрібно зважати на особливості тієї чи іншої країни – структуру та функції правоохоронної системи, законодавче поле, криміногенну ситуацію, але в будь-якому разі цифри вочевидь не на користь України” [1].

Дійсно, порівнюючи соціально-правовий статус працівників міліції та правоохоронців деяких зарубіжних країн, слід зазначити, що у законодавчому плані соціальний захист працівників органів системи МВС України не поступається нормативному захисту служби і життя поліцейського, однак функціонування поліцейських органів забезпечується диференційованою грошовою винагородою, залежно від характеру, обсягу і результатів праці, а це має неабияке значення для стимулювання й управління їх діяльністю. Водночас запровадження диференційованої винагороди у діяльність української міліції сприяло б підвищенню соціально-професійного статусу працівників та грошового забезпечення відповідно до обсягу та ефективності виконаних завдань. Одночасно слід відмовитись від різноманітних пільг та надбавок, а ввести замість них на законодавчому рівні чітко фіксовану заробітну плату, що відповідає розміру заробітної плати висококваліфікованих спеціалістів.

Проілюструємо це на прикладі Грузії, де після реформування МВС працювати в поліції не тільки престижно, але й фінансово вигідно. Зокрема, зарплата поліцейського у чотири рази вища від середньої у країні. Крім того, матеріальне забезпечення на порядок вище, зокрема, двічі на рік поліцейські отримують формений одяг, забезпечені новими автомобілями із сучасним технічним оснащенням, у кожного є поліцейський iPad.

Взагалі цю проблему необхідно розглядати з таких позицій: по-перше, щодо соціальної захищеності працівників міліції під час служби в органах внутрішніх справ; по-друге, соціальної захищеності близьких родичів та членів сім'ї працівників міліції; по-третє, соціальної захищеності працівників міліції після звільнення з органів внутрішніх справ.

Основними складовими соціальної захищеності працівників міліції є їх належне матеріально-фінансове забезпечення; соціальне забезпечення у старості або з причин

тимчасової чи постійної непрацездатності; правовий захист честі й гідності, здоров'я і майна самих працівників та їх близьких і родичів; надання соціальної допомоги при їх адаптації до служби; при реабілітації працівників міліції, що отримали психологічні або фізичні травми; патронажна допомога ветеранам, самотнім хворим; належне пенсійне забезпечення. Проте за сучасних умов розвитку українського суспільства соціальний захист працівників міліції, на жаль, має швидше формальний характер, оскільки більшість положень нормативно-правових актів, що регулюють умови і порядок проходження служби в органах, службах та підрозділах МВС України, не мають практичного підтвердження, тобто є декларованими.

Одним з найбільш актуальних напрямів сучасного забезпечення соціального захисту працівників міліції під час проходження служби є відшкодування шкоди, заподіяної їх життю або здоров'ю під час виконання службових обов'язків. Останніми роками у результаті зростання злочинності працівники міліції, виконуючи службові обов'язки, все частіше отримують тілесні ушкодження, а в деяких випадках навіть гинуть. Це пов'язано з тим, що працівники міліції, побоюючись “неправомірного” застосування зброї і несприятливих для себе правових наслідків, стають жертвами збройних нападів. Інколи працівники міліції нехтують спеціальними засобами та засобами індивідуального захисту при виконанні службових обов'язків, а в деяких випадках неправильно розраховують сили супротивника, що призводить до неефективного застосування працівниками міліції заходів фізичного впливу, спеціальних засобів та вогнепальної зброї. У зв'язку з цим, гостро стоїть питання про необхідність відшкодування шкоди, заподіяної їх здоров'ю або життю. Втім, згідно зі ст. 23 Закону України “Про міліцію” у разі поранення (контузії, травми або каліцтва), заподіяного працівнику міліції під час виконання ним службових обов'язків, а також інвалідності, що настала в період проходження служби в органах внутрішніх справ або не пізніше ніж через 3 місяці після звільнення зі служби чи після закінчення цього строку, але внаслідок захворювання або нещасного випадку, що мали місце в період проходження служби, виплачується одноразова грошова допомога [3]. Цією ж статтею передбачена компенсація збитків, завданих майну працівника міліції чи його близьким родичам у зв'язку з виконанням ним службових обов'язків. Відповідно до зазначеної статті, такі збитки компенсуються у встановленому законом порядку в повному обсязі та за рахунок коштів відповідного бюджету.

Зважаючи на те, що умови й порядок надання пільг та компенсацій працівникам міліції регулюється значною кількістю нормативних актів, які мають різну юридичну силу та приймалися у різний час, потрібно розробити та прийняти відповідну Інструкцію, де закріпити такі категорії, як “пільги”, “компенсації”, “допомога”; визначити перелік їх видів; описати порядок та процедуру їх надання; визначити умови та строки надання тощо. Це сприятиме удосконаленню правозастосовної практики з надання пільг та компенсацій працівникам міліції та унеможливить зловживання у цій сфері.

Наступною проблемою соціального захисту працівників міліції є забезпечення їх житлом. Це питання є одним із найсерйозніших, адже для того, аби людина з повною віддачею працювала, вона має передусім мати нормальний клімат у сім'ї, можливість жити й відпочивати в належних умовах, і квартирне питання тут відіграє ключову роль. На жаль, право працівників міліції на забезпечення житлом, як уже зазначалось, практично не реалізується. Розв'язання цієї проблеми передбачає: удосконалення порядку надання житла з урахуванням вислуги років за рахунок коштів державного бюджету, а також створення фонду службового житла; застосування фінансово-кредитних механізмів державного довгострокового пільгового та іпотечного кредитування, залучення додаткових джерел фінансування, використання потенційних можливостей вторинного ринку житла з метою здешевлення його вартості та збільшення за рахунок цього кількості отриманих квартир; недопустимість нецільового використання коштів, отриманих на будівництво чи закупівлю житла, створення правових механізмів захисту від зловживань.

З цього приводу можна навести слова Президента України В. Януковича, який стверджує, що питанню забезпечення громадян житлом влада приділяє особливу

увагу, і програми, спрямовані на створення системи доступного житла, вже діють в Україні. Зокрема, діє Державна цільова соціально-економічна програма будівництва (придбання) доступного житла на 2010–2017 роки, згідно з якою держава надає громадянам безоплатну підтримку у розмірі 30 % вартості житла, а також Державна програма забезпечення житлом молоді на 2002–2017 роки. Крім цього, держава пропонує здешевлення вартості іпотечних кредитів [7].

Розглядаючи проблему соціальної захищеності працівників міліції, варто підкреслити, що відповідно до Положення про Міністерство внутрішніх справ України, затвердженого Указом Президента України від 6 квітня 2011 року № 383, МВС України розробляє, організовує і здійснює профілактичні, лікувальні, оздоровчі та реабілітаційні заходи, спрямовані на охорону і зміцнення здоров'я працівників та військовослужбовців, членів їхніх сімей, державних службовців і пенсіонерів системи МВС України [8].

Медичне та санаторно-курортне забезпечення працівників міліції безпосередньо здійснюється закладами охорони здоров'я МВС України, а саме: 1) лікувально-профілактичними закладами (госпіталь; лікарня; медико-санітарна частина; медичний центр; лікарня відновного лікування; психоневрологічний диспансер; амбулаторія; поліклініка; пункт охорони здоров'я; фельдшерський пункт; курортна поліклініка; санаторій); 2) санітарно-епідеміологічними закладами; 3) фармацевтичними (аптечними) закладами; 4) іншими закладами охорони здоров'я (військово-лікарські комісії).

Зокрема, з метою активного спостереження за фізичним станом, збереженням здоров'я працівників міліції, вивчення та поліпшення умов праці і побуту, а також для запобігання захворюванням шляхом здійснення відповідних лікувально-профілактичних, санітарно-гігієнічних і соціальних заходів проводяться періодичні медичні огляди та диспансеризації. Крім того, реабілітаційне та санаторно-курортне лікування зазначених осіб забезпечує послідовність попереднього лікування у госпіталях, лікарнях, поліклініках і амбулаторіях. Висновок про його необхідність з вибором медичного реабілітаційного центру, лікарні відновного лікування або санаторію робиться на підставі даних диспансерного огляду працівника міліції та за необхідності додаткових медичних (діагностичних) обстежень медично-відбірковими комісіями.

Члени сімей працівників міліції (чоловік чи дружина), неповнолітні діти, діти старші 18 років, які стали інвалідами до досягнення ними віку 18 років, а також особи, які перебувають на їх утриманні та проживають разом з працівниками, мають право на медичну допомогу у закладах охорони здоров'я системи Міністерства внутрішніх справ України.

Проаналізувавши сучасний стан медичного обслуговування працівників міліції та членів їх сімей, слід вказати на виявлені недоліки, а саме на: недостатнє фінансування цього напрямку соціального забезпечення; відсутність досконалого економічного механізму діяльності закладів охорони здоров'я системи МВС України; зношеність основних фондів; неналежне обслуговування; завуальованість процедури видачі путівок на санаторно-курортний відпочинок чи лікування.

Щодо пенсійного забезпечення, то воно, мабуть, є найважливішою складовою добробуту працівників міліції, звільнених зі служби, та демонструє реальне бажання держави дотримуватись принципів гуманізму і справедливості щодо тих, хто віддав суспільству свої сили та здібності, ризикував життям тощо.

Пенсійне забезпечення працівників міліції М. Бірюкова визначає як сукупність організаційних, правових, фінансових та інших заходів, спрямованих на встановлення осіб, які мають право на пенсійне забезпечення, обчислення, призначення, виплату, а в окремих випадках – і перерахунок пенсій, оформлення відповідних документів з метою реалізації пенсіонерами права отримання обов'язкової грошової виплати із спеціально створених для цього фондів [9, с. 16].

Підкреслимо, що за суб'єктом отримання пенсій їх можна поділити на ті, які отримують працівники міліції (за вислугу років, по інвалідності); та ті, які отримують члени їх сімей (пенсія в разі втрати годувальника, право на яку набувають члени сімей працівників міліції, які загинули чи померли або зникли безвісти). Крім того,

існують додаткові пенсії, які можуть отримувати як працівники міліції, так і члени їх сімей на засадах спадкування згідно з цивільним законодавством України.

Для удосконалення пенсійного забезпечення працівників міліції потрібно внести зміни та доповнення до чинного законодавства з метою подолання диспропорції у їх пенсійному забезпеченні та запровадження системи недержавного пенсійного забезпечення. Разом з тим, варто відновити урочисті проводи на пенсію, турботою держави має стати забезпечення нормальної адаптації працівника до умов життя після відставки і його впевненості у майбутньому.

Безперечно, члени сімей працівників міліції переживають такі ж морально-психологічні перевантаження, що й самі працівники. Адже вони, так би мовити, “беруть” участь у тривогах, підйомах, чергуваннях, нерідко володіють “закритою” інформацією та перебувають під загрозою можливої помсти працівнику міліції з боку кримінальних структур за сумлінне виконання ним своїх обов’язків. У зв’язку з цим, держава повинна більше уваги приділяти сім’ям працівників міліції, зокрема, слід забезпечити членів їх сімей мінімально необхідною недоторканністю; посилити покарання за посягання на їхнє життя, здоров’я та майно з боку інших осіб; непрацюючим дружинам та особам, які перебувають на утриманні працівника міліції, має виплачуватися додаткова допомога; дітям працівників міліції необхідно дати можливість отримувати освіту на бюджетній основі. Тобто має відтворюватися принцип: працівник суспільству – забезпечення правопорядку з ризиком для життя або втратою здоров’я, а суспільство працівникові – соціальні гарантії.

З огляду на це, члени сімей працівників міліції повинні мати реальну можливість ефективно використовувати законодавчо встановлені організаційно-правові заходи, а також користуватися пільгами та перевагами, які передбачені для працівників міліції з метою компенсування певних обмежень та гарантування стану їх соціально-правової захищеності.

Підсумовуючи викладене вище, зазначимо, що згідно зі ст. 22 Основного Закону конституційні права і свободи гарантуються державою і не можуть бути скасовані, а при прийнятті нових законів або внесенні змін до чинних законів не допускається звуження змісту та обсягу існуючих прав і свобод. Це означає, що зупинення пільг, компенсацій і гарантій без відповідної матеріальної компенсації буде порушенням гарантованого державою права на соціальний захист працівників міліції та членів їхніх сімей.

Отже, соціальна захищеність, відповідно до законодавчих актів та відомих нормативно-правових актів, включає в себе систему пільг, компенсацій та гарантій, матеріальне забезпечення і обслуговування працівників міліції та членів їх сімей під час служби і при виході їх на пенсію, в разі хвороби, втрати працездатності тощо.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Маємо захистити правоохоронців : Інтерв’ю голови Профспілки атестованих працівників органів внутрішніх справ Анатолія Онищука // Віче. – 2012. – № 23 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [http : // www.viche.info/journal/3415](http://www.viche.info/journal/3415).
2. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 1996. – № 30. – Ст. 141.
3. Про міліцію : Закон України від 20 грудня 1990 року № 565-ХІІ // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 1991. – № 4. – С. 20.
4. Новікова О.Ф. Соціально-економічна захищеність особи в Україні : проблеми виміру та шляхи розв’язання / О.Ф. Новікова // Національна конференція “Соціально-економічна захищеність населення України” : тези доповідей (м. Київ, 31 травня–1 червня 2001 року). – К., 2001. – С. 70–73.
5. Свеженцева Ю. Проблема соціальної незахищеності працівників органів внутрішніх справ / Ю. Свеженцева // Соціальна психологія. – № 6. – 2008. – С. 49–58.
6. Захарченко В.Ю. Принцип діяльності міліції – “Людина – понад усе!” / В.Ю. Захарченко // Іменем Закону. – 2012. – № 3 (5805). – С. 2–3.
7. Янукович розповів, як сильно влада піклується про забезпечення українців житлом [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [http : // gazeta.ua/articles/482673](http://gazeta.ua/articles/482673).
8. Положення про Міністерство внутрішніх справ України : Указ Президента України від 6 квітня 2011 року № 383 // Офіційний вісник України. – 2001. – № 29. – Стр. 32. – Ст. 1222.
9. Бідюкова М.С. Правове регулювання матеріального забезпечення працівників ОВС : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.05 “Трудове право; право соціального забезпечення” / М.С. Бідюкова. – Х : Харківський нац. ун-т внутр. справ, 2008. – 20 с.

Отримано 6.03.2013